

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 stycznia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił Z. D. (1) prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze , a ponadto ,jako członek otwartego funduszu emerytalnego , nie złożył oświadczenia o przekazaniu środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa. Na wymagane co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, organ rentowy zaliczył wnioskodawcy 9 lat i 8 dni z tytułu pracy w zakładach: (...) (...) od 16 września 1985 r. do 10 maja 1987 r. na stanowisku pracownika magazynu oraz od 11 maja 1987 r. do 16 października 1988 r. na stanowisku robotnika transportu wewnętrznego ; (...) S.A. od 1 sierpnia 1992 r. do 30 czerwca 1993 r. na stanowisku pomocy w oddziale produkcji oraz od 1 lipca 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowisku prasowacza mat z wyłączeniem okresów urlopów bezpłatnych i okresów niewykonywania pracy przebytych po 14 listopada 1991 r. za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Jako pracy w warunkach szczególnych nie uznano wnioskodawcy następujących okresów zatrudnienia:

-od 12 kwietnia 1977 r. do 21 października 1977 r. na stanowisku podawacza sztuk ,

-od 1 grudnia 1979 r. do 31 stycznia 1982 r. na stanowisku podawacza tkanin ,

- od 1 lutego 1982 r. do 15 września 1985 r. na stanowisku ślusarza,

- od 17 października 1988 r. do 31 sierpnia 1989 r. na stanowisku robotnika magazynowego w Magazynie (...) , ponieważ stanowiska te nie są wykazane w zarządzeniu resortowym nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. Organ rentowy zaznaczył ,że do stażu pracy nie zaliczono wnioskodawcy okresów urlopów bezpłatnych tj. 23 lutego 1990 r. , 30 kwietnia 1990 r. , 2 maja 1990 r. , 4 maja 1990 r. , 25 lutego 1995 r. , 22 kwietnia 1995 r. , 29 kwietnia 1995 r. , 6 maja 1995 r. , 8 maja 1995 r. , 27 maja 1995 r. , 16 czerwca 1995 r. , 2 grudnia 1995 r. , 20 grudnia 1995 r. , 3 lutego 1996 r. , 9 marca 1996 r. , 20 kwietnia 1996 r. , 18 maja 1996 r. , 10 sierpnia 1996 r. , 10 sierpnia 1996 r. , 30 grudnia 1996 r. , 15 marca 1997 r. , 12 kwietnia 1997 r. oraz od 26 marca 1990 r. do 31 marca 1990 r. , od 27 grudnia 1995 r. do 29 grudnia 1995 r. , od 15 stycznia 1996 r. do 19 stycznia 1996 r.

/decyzja k.23 – 23 odwrót plik III akt ZUS/

W dniu 27 lutego 2018 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie Z. D. (1) od ww. decyzji , w którym wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. W treści odwołania Z. D. (2) wniósł o zaliczenie mu do stażu pracy w warunkach szczególnych następujących okresów :

- od 1 września 1973 r. do 31 stycznia 1977 r. tj. zatrudnienia na stanowisku posadzkarza w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) ,

- od 12 kwietnia 1977 r. do 21 października 1977 r. na stanowisku podawacza sztuk w zakładach (...) ,

- od 1 grudnia 1979 r. do 31 stycznia 1982 r. na stanowisku podawacza tkanin w zakładach (...) ,

- od 1 lutego 1982 r. do 15 września 1985 r. na stanowisku ślusarza w zakładach (...) ,

- od 26 października 1977 r. do 16 listopada 1979 r. tj. okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej.

Wniósł także o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

/odwołanie k.2 – 4 odwrót/

W odpowiedzi na odwołanie , która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 12 marca 2018 r. , pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie wskazując , że wprawdzie zaskarżona decyzja została zmieniona decyzją z dnia 1 marca 2018 r. , bowiem ubezpieczony złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa, ale nadal nie znaleziono podstaw do przyznania Z. D. (1) prawa do emerytury.

/odpowiedź na odwołanie k.5 – 5 odwrót/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca Z. D. (2) urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

W dniu 23 listopada 2017 r. Z. D. (2) złożył wniosek o emeryturę , po którego rozpatrzeniu wydano zaskarżoną decyzję.

/wniosek k.1 - 4 odwrót plik III akt ZUS , decyzja k.23 – 23 odwrót plik III akt ZUS/

W dniu 16 lutego 2018 r. Z. D. (2) złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

/wniosek k.24 – 24 odwrót plik III akt ZUS/

Decyzją z dnia 1 marca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zmienił decyzję z dnia 26 stycznia 2018 r. w części dotyczącej przynależności Z. D. (1) do otwartego funduszu emerytalnego oraz ponownie odmówił mu prawa do emerytury.

/decyzja k.25 – 25 odwrót plik III akt ZUS/

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował ponad 25 lat ogólnego stażu pracy.

/okoliczność bezsporna/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia w wymiarze 9 lat i 8 dni (uwzględniono następujące okresy zatrudnienia wnioskodawcy: w (...) (...) od 16 września 1985 r. do 10 maja 1987 r. na stanowisku pracownika magazynu oraz od 11 maja 1987 r. do 16 października 1988 r. na stanowisku robotnika transportu wewnętrznego , (...) S.A. od 1 sierpnia 1992 r. do 30 czerwca 1993 r. na stanowisku pomocy w oddziale produkcji oraz od 1 lipca 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowisku prasowacza mat z wyłączeniem okresów urlopów bezpłatnych i okresów niewykonywania pracy przebytych po 14 listopada 1991 r. za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa).

/ustalenia w aktach ZUS/

W okresie od 1 września 1973 r. do 31 stycznia 1977 r. Z. D. (2) zatrudniony był na stanowisku posadzkarza w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...). Było to przedsiębiorstwo o charakterze budowlanym. W ramach powierzonych obowiązków pracowniczych wnioskodawca zajmował się przygotowaniem lastryka w betoniarce , a następnie wylewaniem posadzek. Do codziennych zadań wykonywanych przez wnioskodawcę należało także cyklinowanie posadzek po ich zastygnięciu. Prace cykliniarskie wykonywał w okresie miesiąca - przez

pół miesiąca. Z. D. (2) pracował w brygadzie, a powierzone prace wykonywał na terenie realizowanych przez zakład pracy budów.

/dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.28 , zeznania wnioskodawcy min.00:40:48 – 00:41:27 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:08 – 00:23:08 rozprawy z dnia 11 maja 2018 r. , płyta CD k.45/

W okresie od 12 kwietnia 1977 r. do 31 sierpnia 1989 r. Z. D. (2) zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Zakładach (...) (...).

/świadczenie pracy w dokumentacji osobowej wnioskodawcy k.31/

(...) Zakłady (...) (...) zajmowały się produkcją tkanin.

/okoliczność bezsporna/

W ww. zakładzie pracy wnioskodawca zajmował następujące stanowiska pracy:

- od 12 kwietnia 1977 r. do 21 października 1977 r. oraz od 1 grudnia 1979 r. do 31 stycznia 1982 r. podawacza sztuk (tkanin) w Wydziale Wykańczalni - Oddziale B., a do powierzonych mu obowiązków pracowniczych należało podawanie tkanin pracującym na Oddziale szwaczkom celem ich zszycia. Przywoził tkaninę pod szwaczkę, która pracowała na hali produkcyjnej. Dziennie przerzucał 4-5 ton tkaniny. Po zszyciu odwoził materiał do magazynu.

- od 1 lutego 1982 r. do 15 września 1985 r. ślusarza na Wydziale Tkalni , a do powierzonych mu obowiązków pracowniczych należało konserwowanie , w tym smarowanie znajdujących się na hali produkcyjnej krosien. Ponadto, wnioskodawca zajmował się transportem osnów z oklejarni na halę produkcyjną. Wnioskodawca nie zajmował się naprawą maszyn, a powierzone obowiązki wykonywał w systemie trzymianowym. Z. D. (2) narażony był na działanie szkodliwych czynników takich jak kurz , środki chemiczne oraz hałas.

- od 16 września 1985 r. do 10 maja 1987 r. pracownika magazynu.

- od 11 maja 1987 r. do 16 października 1988 r. robotnika transportu wewnętrznego.

- od 17 października 1988 r. do 31 sierpnia 1989 r. robotnika magazynowego w Magazynie (...).

/dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.31 , zeznania świadków: T. K. min.00:24:51 – 00:30:03 , S. Z. min.00:30:51 – 00:34:57 , K. K. min. 00:34:57 – 00:40:40 rozprawy z dnia 11 maja 2018 r. , płyta CD k.45 oraz zeznania wnioskodawcy min.00:40:48 – 00:41:27 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:08 – 00:23:08 rozprawy z dnia 11 maja 2018 r. , płyta CD k.45/

W okresie od 26 października 1977 r. do 16 listopada 1979 r. Z. D. (2) odbył zasadniczą służbę wojskową. Od 1 grudnia 1979 r powrócił do pracy.

/dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.31 , zeznania wnioskodawcy min.00:40:48 – 00:41:27 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:08 – 00:23:08 rozprawy z dnia 11 maja 2018 r. , płyta CD k.45/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach ZUS, w szczególności dokumentacji osobowej wnioskodawcy ze spornego okresu zatrudnienia, a także na podstawie zeznań wnioskodawcy oraz zeznań świadków: T. K., S. Z., K. K., pracujących razem z wnioskodawcą w spornym okresie i mających w związku z tym wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez niego pracy. Co również istotne , świadkowie ci otrzymali świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych w związku ze świadczeniem pracy w zakładach (...).

Dowody z dokumentów, zeznania wnioskodawcy oraz zeznania świadków nie budzą wątpliwości, co do ich wiarygodności, znajdują potwierdzenie w załączonej dokumentacji osobowej, uzupełniają się wzajemnie i stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz.1383) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Z treści przepisu art.32 ww. ustawy wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie art.32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949).

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W wykazie tym do pracy w szczególnych warunkach zostały zaliczone prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych (dział VII punkt 4) oraz prace polegające na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (dział XIV punkt 25).

Stanowiska na których praca jest wykonywana w szczególnych warunkach zostały sprecyzowane w wykazie A stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. MG nr 4, poz.7). Wykaz ten stanowi - jako, że ma jedynie charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający ogólne pojęcia istniejące w rozporządzeniu Rady Ministrów - swego rodzaju wskazówkę, dowód, że takie a nie inne czynności były przez pracownika istotnie wykonywane w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2008 roku, I UK 192/07, Lex nr 447272). Wykaz ten zawiera, m.in. następujące stanowiska: dział VII : poz. 4: punkt: 46 (pomocnik w oddziale produkcyjnym), punkt 47(konserwator maszyn i urządzeń), punkt 50 (robotnik transportu wewnętrznego).

Należy także wskazać, iż prawo do emerytury przewidziane w art.184 w związku z art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Stosownie zaś do treści §2 ust.1 ww. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420).

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych w zakwestionowanym przez organ rentowy okresie swojego zatrudnienia w (...) Zakładach (...) (...), a nie jedynie w okresach uwzględnionych wnioskodawcy przez organ rentowy tj. od 16 września 1985 r. do 10 maja 1987 r. od 11 maja 1987 r. do 16 października 1988 r. Wskazać bowiem należy, że w okresach od 12 kwietnia 1977 r. do 21 października 1977 r. oraz od 1 grudnia 1979 r. do 31 stycznia 1982 r. wnioskodawca z całą pewnością zajmował się stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynnościami przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych i nie ma tutaj znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska pracy.

Nie ulega także wątpliwości, że wnioskodawca z uwagi na ilość oraz stałość wykonywanych obowiązków pracowniczych narażony był na działanie szkodliwych dla zdrowia czynników takich jak środki chemiczne, kurz, czy też hałas. Z ustaleń wynika, że do powierzonych mu obowiązków pracowniczych na stanowisku podawacza tkanin (sztuk) należało podawanie tkanin pracującym na Oddziale szwaczkom celem ich zszycia. Przywoził tkaninę pod szwaczkę, która pracowała na hali produkcyjnej. Dziennie przerzucał 4-5 ton tkaniny. Po zszyciu odwoził materiał do magazynu.

W ocenie Sądu czynności, które wykonywał na stanowisku podawacza tkanin można kwalifikować jako stanowisko pomocnika w oddziale produkcyjnym (wg. zarządzenia resortowego).

W odniesieniu zaś do okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 1 lutego 1982 r. do 15 września 1985 r. wskazać należy, że obowiązki pracownicze Z. D. (1) sprowadzały się przede wszystkim do konserwacji maszyn włókienniczych znajdujących się na tkalni, co pozwalało utrzymywać je w stanie sprawności i zapewniało ciągłość produkcji. Nie ulega także wątpliwości, że na hali produkcyjnej zakładów (...) wykonywano prace związane z obróbką surowców włókienniczych. Wprawdzie do zadań wnioskodawcy należał także transport osnów, to jednak nie ulega wątpliwości, że prace te wynikały z charakteru zajmowanego przez niego stanowiska, a co istotne były również związane z produkcją i wykańczaniem wyrobów włókienniczych, a które to czynności można kwalifikować do stanowiska konserwatora maszyn i urządzeń, częściowo jako pomocnika w oddziale produkcyjnym – w zakresie transportu osnów (wg. zarządzenia resortowego), a według rozporządzenia z 1983 r. - jako bieżącą konserwację agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Wymaga podkreślenia, iż dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, a tylko rodzaj powierzanej mu pracy. Świadczy to o tym, że nawet jeśli w świadectwie pracy, czy też w innych dokumentach znajdujących się w aktach osobowych ubezpieczonego w sposób nieprecyzyjny została wskazana nazwa stanowiska zajmowanego przez ubezpieczonego, to i tak nie może to być decydującym kryterium w zakresie jego oceny pod kątem zakwalifikowania do prac wykonywanych (czy też nie) w szczególnych warunkach, zwłaszcza wobec kategoriycznych i w pełni wiarygodnych zeznań powołanych w sprawie świadków oraz informacji wynikających z akt (por. wyrok SA w Gdańsku III AUa 2119/2012, Lex Polonica nr 5269010). Pełne zatrudnienie w warunkach szczególnych pojmowane jest jako bezwzględna cecha tego zatrudnienia jako uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego. Możliwe jest przy tym łączenie w przebiegu dniówki prac o różnym charakterze polegające na wykonywaniu nie jednego, lecz kilku rodzajów prac w szczególnych warunkach, wymienionych w wykazie. W takim wypadku do czasu pracy w warunkach szczególnych zlicza się czas równolegle wykonywanych czynności tylko wtedy, gdy różne prace wszystkie łącznie lub każda z osobna odpowiadają pracom w szczególnych warunkach i wszystkie razem wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia z dnia 2 czerwca 2016 r., III AUa 1687/15, LEX nr 2062050/

W odniesieniu do odbywanej przez wnioskodawcę, w trakcie pracy w ww. zakładzie pracy, zasadniczej służby wojskowej, wskazać należy, iż okres ten należy zaliczyć mu do pracy w warunkach szczególnych. Należy podkreślić, że wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową w okresie od 26 października 1977 r. do 16 listopada 1979 r. i co istotne podjął ponownie zatrudnienie w przedmiotowym zakładzie w okresie 30 dni od zakończenia tej służby na tym samym stanowisku pracy podawacza sztuk (tkanin), co przed rozpoczęciem służby wojskowej. W tym miejscu wskazać należy, że w wyroku z 11 lutego 2014 r. sygn. II UK 293/13 (LEX nr 1441189) Sąd Najwyższy rozważając kwestię okresu służby wojskowej wnioskodawcy przypadającego po 31 grudnia 1974 r. wskazał, że nadal znaczenie ma art. 108 ustawy z 21 listopada 1967 r., który uległ wprawdzie zmianie od 1 stycznia 1975 r., jednak nie tak istotnej, aby powiedzieć, że nastąpiło przełamanie i ustawodawca chciał z tą datą znieść uprawnienie żołnierzy zasadniczej służby wojskowej do zaliczenia jej do okresu zatrudnienia uprawniającego do wcześniejszej emerytury, jako okres pracy w szczególnych warunkach.

Zmiana art. 108 cyt. ustawy z 21 listopada 1967 r. z dniem 1 stycznia 1975 r. wynikała z wejścia w życie Kodeksu pracy (została dokonana na podstawie art. X ust. 2 pkt c ustawy z 26 czerwca 1974 r. Przepisy wprowadzające Kodeks pracy - Dz. U. Nr 24, poz. 142 z późn. zm.). Zmiana art. 108 ustawy z 1967 r. nie wprowadziła wówczas w nim radykalnie nowej treści, która uzasadniałaby stwierdzenie, że zasadnicza służba wojskowa nie podlega już zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach. Przepis art. 108 ust. 1 dalej stanowił, że "Czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby". Nadal więc ustawodawca potwierdzał wliczanie pracownikowi

okresu służby wojskowej do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem. Kolejna zmiana w ustawie z 21 listopada 1967 r. nastąpiła dopiero na podstawie ustawy z 28 czerwca 1979 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 15, poz. 97). Przepisy art. 106-108 ustawy z 21 listopada 1967 r. otrzymały wówczas nowe brzmienie. W art. 107 ust. 1 stwierdzono, że "Pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych". W tekście jednolitym cyt. ustawy z 21 listopada 1967 r. (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111) regulację tę ujęto w art. 120.

Tak więc zgodnie z art. 120 ust. 1 cyt. ustawy pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Jednocześnie pracownikowi, który podjął pracę lub złożył wniosek o skierowanie do pracy po upływie trzydziestu dni od zwolnienia ze służby wojskowej, czas odbywania służby wliczał się do okresu zatrudnienia tylko w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno-rentowych (art. 120 ust. 3).

Zawarte w art. 120 ust. 1 i 3 ustawy "wliczanie" okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych zostało usunięte dopiero z dniem 21 października 2005 r. Wówczas wszedł w życie art. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o służbie zastępczej (Dz. U. Nr 180, poz. 1496 - por. uchwała 7 sędziów SN z 16 października 2013 r. II UZP 6/13, OSNP 2014/3/42, LEX nr 1385939).

W judykaturze przeważa pogląd, że do oceny określonego stanu faktycznego, w tym zrealizowanego przed wejściem w życie ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, należy stosować przepisy obowiązujące w czasie realizacji tego stanu faktycznego (por. wyrok SN z 20 marca 2013 r. I UK 544/12, LEX nr 1383246).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, że cały okres odbywania przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej winien być doliczony do stażu pracy wymaganego do nabycia emerytury w obniżonym wieku.

W odniesieniu zaś do okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) od 1 września 1973 r. do 31 stycznia 1977 r. na stanowisku posadzkarza wskazać należy, że dział V wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., jak również w wykazie A stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz.Urz.MB.1983.3.6) nie wymienia stanowiska posadzkarza i tym samym Sąd nie znalazł podstaw do zaliczenia tego okresu jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż zakład (...) należał do branży budowlanej, a zatem zastosowanie względem wnioskodawcy mógł mieć jedynie dział V wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Wskazać nadto należy, iż orzecznictwie za utrwalony należy uznać pogląd, że wyodrębnienie poszczególnych prac wymienionych w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ma charakter stanowiskowo - branżowy. Pod pozycjami zamieszczonymi w kolejnych działach wykazu wymieniono konkretne stanowiska przypisane danym branżom, uznając je za prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego. Specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje bowiem charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Nie można zatem swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym (por. także – I UK 20/09, I UK 24/09, III UK 174/10, III UK 166/11).

Biorąc zatem pod uwagę następujące okresy: od 12 kwietnia 1977 r. do 21 października 1977 r., od 1 grudnia 1979 r. do 31 stycznia 1982 r. na stanowisku podawcza tkanin , od 1 lutego 1982 r. do 15 września 1985 r. na stanowisku ślusarza, okres odbywania przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej od 26 października 1977 r. do 16 listopada 1979 r. oraz okres pracy w warunkach szczególnych uwzględniony mu przez organ rentowy (9 lat i 8 dni), legitymuje się on ponad 15-letnim okresem pracy w takim charakterze.

Reasumując , wnioskodawca spełnił wszystkie warunki wymagane do przyznania prawa do emerytury na podstawie art.184 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach

- 1) ukończył 60 lat – 4 grudnia 2017 roku,
- 2) do 31 grudnia 1998 roku ma ponad 25 lat stażu pracy,
- 3) wniósł o przekazanie środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa
- 4) do 31 grudnia 1998 roku wykazał staż pracy w szczególnych warunkach ponad 15 lat.

Zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ww. ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Wnioskodawca ukończył wymagany wiek w dniu 4 grudnia 2017 roku i nabył prawo do emerytury od tego dnia.

Wobec powyższego Sąd, na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał Z. D. (1) prawo do emerytury od dnia 4 grudnia 2017 r. , o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz Z. D. (1) kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił na podstawie § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 z późn. zm.).